

MASKE U MICROSOFT ACCESS-U

Maske (Forms) ili obrasci su objekti baze podataka u Accessu koji služe za unošenje, brisanje i mijenjanje podataka u tablicama ili upitima koji imaju ljepše korisničko sučelje prema tim podacima.

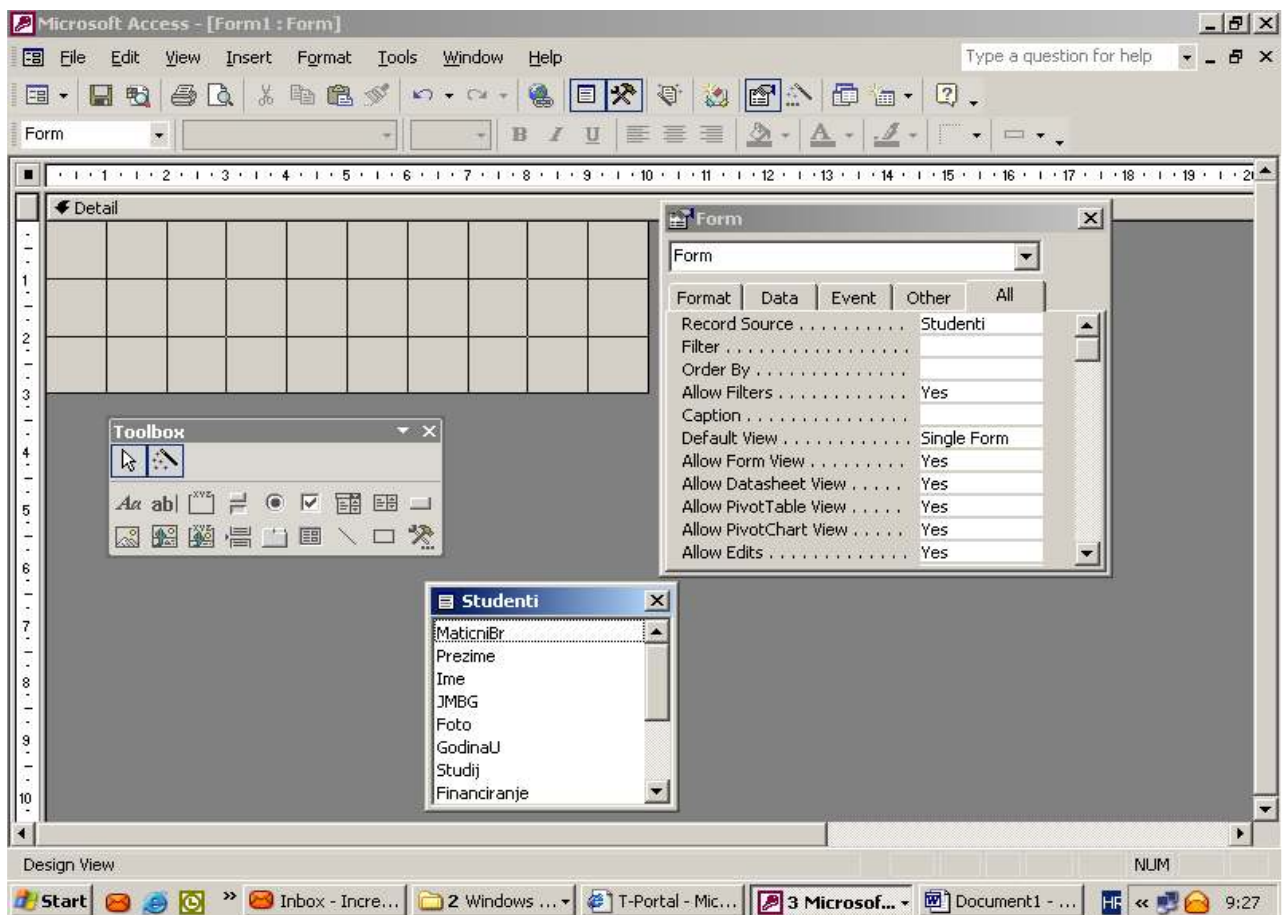
Da bi se napravila maska u Accessu treba se na izborniku *Objects* koji se nalazi s lijeve strane početnog ekrana baze odabrati *Form*.

Postoje dva načina izrade maske:

- *create form in design view* (stvaranje maske u konstrukcijskom pregledu) i
- *create form by using wizard* (stvaranje maske korištenjem čarobnjaka).

Stvaranje maske u konstrukcijskom pregledu (Design view)




Odabirom opcije *Create form in design view* otvara se radna površina čija veličina se može mijenjati (lijeva granica, desna granica, donji desni ugao). Definirana veličina je 10x3 cm.

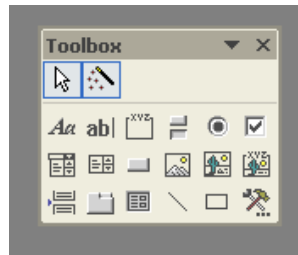


Na radnoj površini je nacrtana mreža koja se može uključivati i isključivati na izborniku [View] odabirom opcije [Grid]. Oko radne površine s lijeve i gornje strane nalazi se ravnilo koje se također isključuje i uključuje na izborniku [View] odabirom opcije [Ruler].

Da bi se u konstrukcijskom pregledu (Design view) mogla izrađivati maska uz radnu površinu potrebno je uključiti još tri dodatna pomoćna ekrana:

- *Toolbox* (služi da dodavanje objekata na radnu površinu),
- *Field list* (prikaz izvora maske) i
- *Properties* (definiranje postavki maske i svih objekata koji se na njoj nalaze).

Sva tri dodatna pomoćna ekrana uključuju se na izborniku [View] ili u na alatnoj traci na vrhu ekrana odabirom ikona  za *Properties*,  za *Toolbox* i  za *Field List*.



Toolbox služi za umetanje objekata na radnu površinu.

Properties definira karakteristike bilo cijele maske ili svakog pojedinog dijela (objekta) koji se nalazi na masici. Kada je uključen prozor *Properties*, svaki put kad je na radnoj površini odabran neki objekt automatski se njegove karakteristike prikazuju u prozoru *Properties*. Te karakteristike grupirane su pet grupa: *Format*, *Data*, *Event*, *Other* i *All*. U zadnjoj grupi *All* navedene su sve karakteristike koje su podijeljene po ostalim navedenim grupama. Na vježbama uvijek će se raditi s grupom *All*.

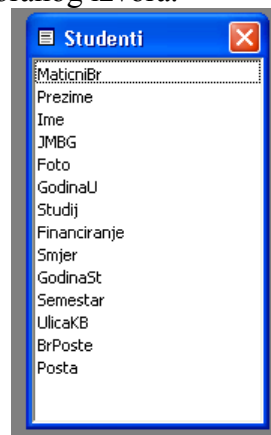
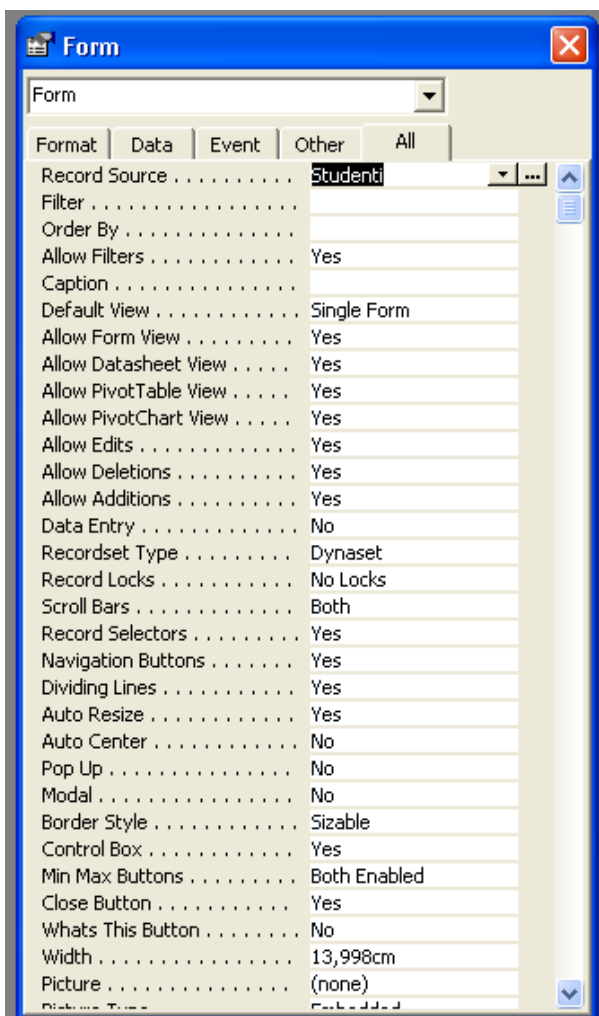
Field list služi za prikazivanje izvora maske. **Izvor maske može biti tablica ili upit.**

Dodjeljivanje izvora maski

Da bi se dodijelio izvor maski treba se najprije selektirati cijela maska -> s izbornika [Edit] odabire se opcija [Select Form]. U prozoru *Properties* po nazivu koji je ispisan u njegovom zaglavlju vidljivo je da je odabrana cijela maska (Form). Izvor maski se dodjeljuje u grupi *All* u prvom polju *Record Source*. U tom polju s desne strane nalazi se strelica prema dolje kojom se otvara padajući izbornik. Taj izbornik sadrži popis svih mogućih izvora maske (tablice ili upiti). Odabirom naziva izvora u tom izborniku dodjeljuje se izvor maski.

Maska može imati samo jedan izvor!

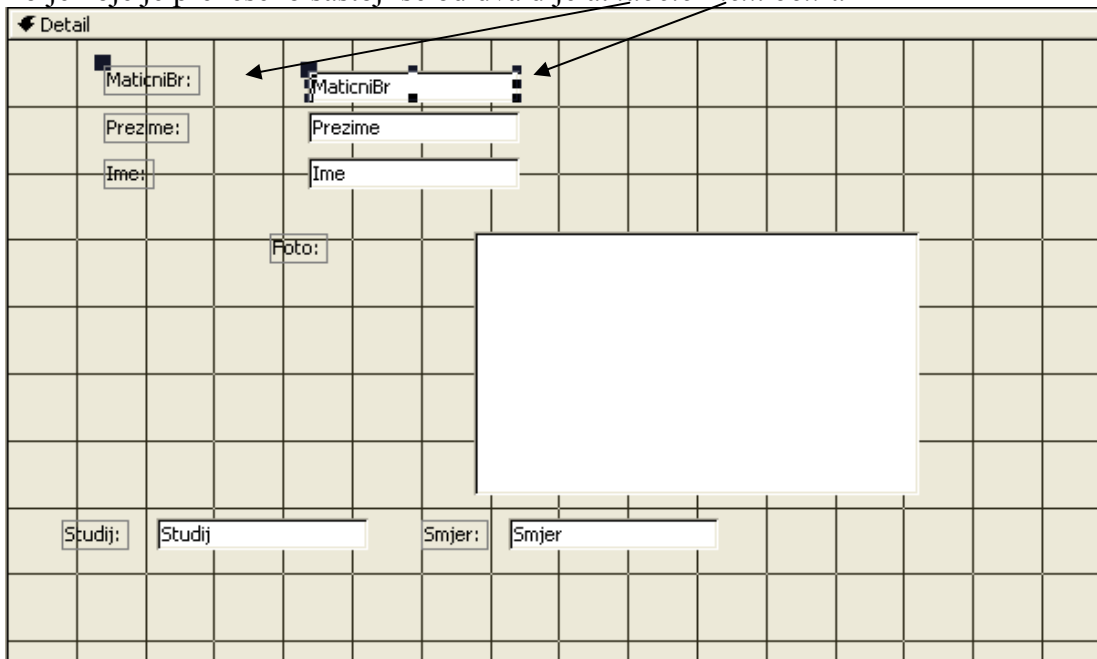
Ukoliko je uključena opcija *Field list* prikazat će se odmah izvor maske u obliku pravokutnika koji sadrži popis svih polja odabranog izvora.



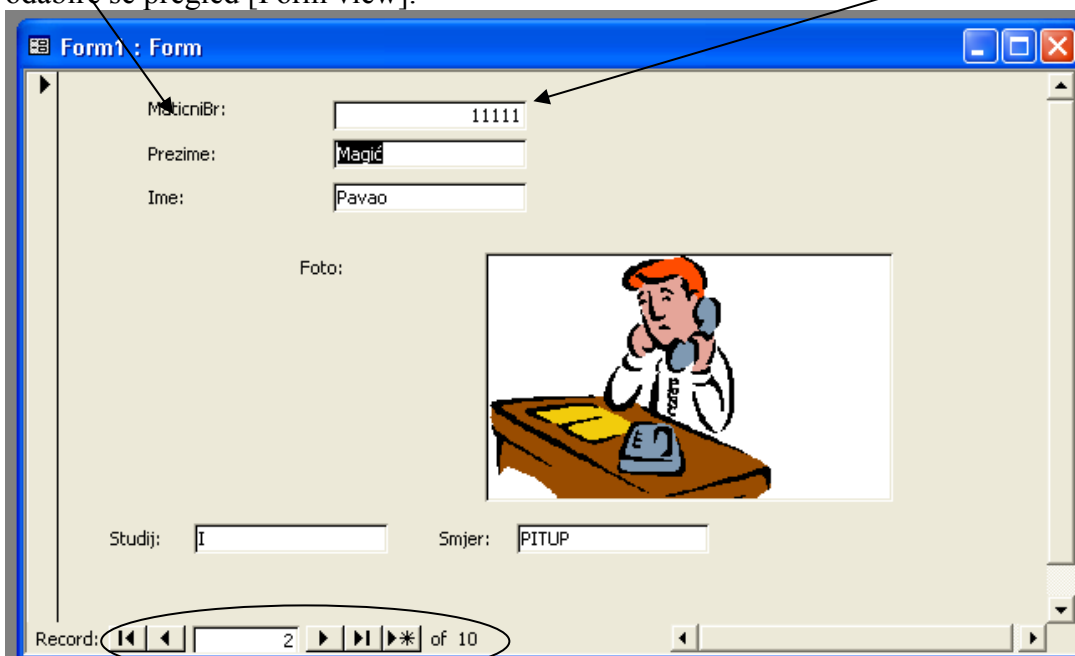
Polja koja se nalaze u izvoru prenose se na radnu površinu.

Način na koji se prenose polja na radnu površinu: naziv polja odabere se u popisu u izvoru maske (Field list) drži se lijevom tipkom miša i nosi na radnu površinu. Na mjestu gdje se želi postaviti određeni objekt pusti se lijeva tipka miša.

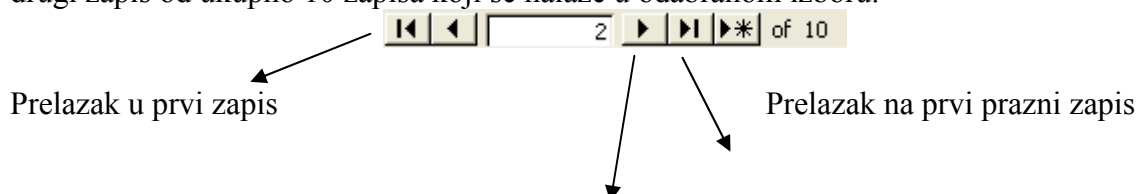
Polje koje je preneseno sastoji se od dva dijela: *labela* i *text box-a*



Labela je dio koji se na masci ne mijenja, tekst koji se ispisuje na radnoj površini. Text box je dio koji se mijenja ovisno o zapisu na kojem se u izvoru nalazimo. Najbolja razlika vidi se ako se maska pregleda u pregledu svojstvenom masci (Form view), s izbornika [View] odabire se pregled [Form view].



Prikazuje na kojem se zapisu od ukupnog broja zapisa nalazimo, na ovoj masci prikazan je drugi zapis od ukupno 10 zapisa koji se nalaze u odabranom izboru.




Prelazak u prethodni zapis

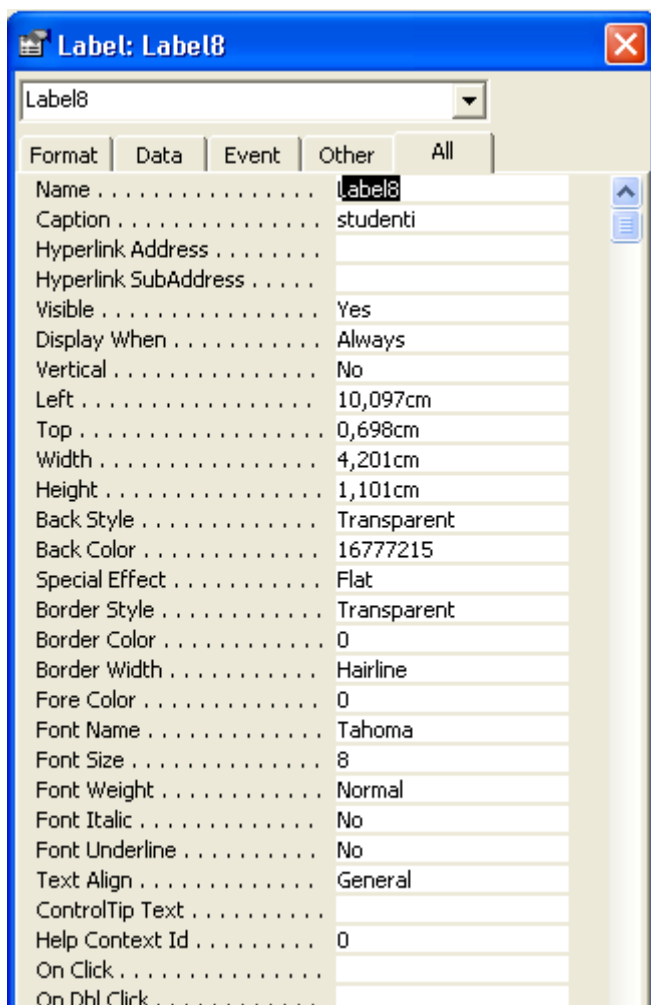
Prelazak u zadnji popunjeni zapis

Prelazak na slijedeći zapis

Labela je tekst koji se stavlja na radnu površinu i kao takav ne može se promijeniti. Osim preuzimanja labele iz izvora maske ona se može nacrtati i korištenjem *Toolbox-a*.

Crtanje labele pomoću *toolbox-a* i određivanje postavki pomoću *Propertis-a*

U *Toolbox-u* se odabere ikona . Pokazivač miša se promijeni u **A⁺**. Pomoću njega na radnoj površini se nacrtava pravokutnik u koji se želi napisati tekst.



- Name* – dodjeljuje se ime labele.
- Caption* – tekst koji se ispisuje unutar labele.
- Hyperlink Address* i *SubAddress* – pozivanje na određenu web adresu.
- Visible* – da li je labela vidljiva ili ne.
- Display When* – u kojem pregledu se ispisuje labela.
- Vertical* – koliko je labela udaljena od lijevog kraja radne površine.
- Top* – koliko je labela udaljena od gornje stranice radne površine.
- Width* – koliko je labela široka.
- Height* – koliko je labela visoka.
- Back Style* – *Transparent* (prozirna površina cijele labele) i *Normal* (poprima boju).
- Back Color* – odabir boje pozadine.
- Special Effect* – odabir specijalnih efekata za površinu labele; udubljenje, ispupčenje od površine i sl.
- Border Style* – odabir vrste obruba labele.
- Border Color* – odabir boje obruba.
- Border Width* – debljina obruba.
- Fore Color* – odabir boje fonta.
- Font Name* – odabir vrste fonta.
- Font Size* – odabir vrste fonta.

Font Weight – odabir debljine fonta (podebljanje).

Font Italic – da li je tekst labele u kurzivu.

Font Underline – da li je tekst labele podcrtan.

Text Align – poravnanje teksta labele.

Istovremeno određivanje postavki više objekata




Isto kao što se mogu definirati postavke jednog objekta (gore naveden primjer labele) mogu se na isti način definirati postavke većeg broja objekata istovremeno. Pomoću miša se nacrtava pravokutnik koji će obuhvatiti objekte koji se istovremeno žele mijenjati. Na prozoru

Properties u zaglavlju piše *Multiple Selection* što označava da se radi o selektiranju više objekata.

Text box, Combo box i List box

Text box, *Combo box* i *List box* su objekti koji se razlikuju po svojem izgledu, a namjena im je ista. *Text box* je prikazan u obliku pravokutnika u kojem se ispisuju vrijednosti. *Combo box* je također prikazan pomoću pravokutnika, ali on sa svoje desne strane ima tipku s strelicom prema dolje pomoću koje se otvara padajući izbornik. *Combo box* služi za ispisivanje odabranog teksta/predefininanog, ali dopušta nam i unos vlastititog.

List box je po izgledu isti kao i *combo box* (s desne strane ima dipku sa strelicom gore i dolje) samo ne možemo dodavati novi tekst.

Text box se na radnoj površini crta odabirom ikone  s prozora *Properties*, *Combo box* odabirom ikone , a *List box* odabirom ikone .

Pošto imaju istu funkciju ovi objekti se mogu međusobno mijenjati, najčešće se *Text box* mijenja u *Combo box* ili *List Box*.

Pretvaranje text boxa u combo box

Označiti *text box* desna tipka miša : *change to – combo box*.

U prozoru *Properties* mijenjaju se polja:

- *row source type*: odabiremo tip izvora: može biti *table/query* – tablica ili upit, *field list*: polja iz tablice ili upita, *value list*: sami definiramo listu koja se ispisuje
- *row source*: naziv tablice ili upita kada je u *row source type* stavljena *table/query* ili *field list*, ili vrijednosti liste odvojene točka zarezom ako je u *row source type* stavljeno *value list*
- *bound column* - veza između dvije vrste izvora
- *column count* – koliko ima stupaca definiranih u listi
- *column widths* – širina kolona
- *column heads* – zaglavlje
- *listWidth* – koliko se podataka ispisuje u jednom ratku
- *listRows* – koliko podataka se ispisuje u kolonama

<i>Primjer Smjer</i>	<i>Primjer Semestar</i>
- <i>row source type</i> : <i>value list</i>	- <i>row source type</i> : <i>value list</i>
- <i>row source</i> : IS;OP;PITUP	- <i>Row source</i> : 1;prvi;2;drugi;3;treći;4;četvrti;5;peti;6;šesti;7;sedmi;8;osmi
- <i>column count</i> : 1	- <i>column count</i> :2
- <i>column Heads</i> :yes	
- <i>bound column</i> :1	- <i>bound column</i> : 1
- <i>list row</i> :3	- <i>list rows</i> :8

Vrste maske


S obzirom na način prikaza podataka maska može biti **jednostavna ili kontinuirana**. Jednostavna maska prikazuje podatke iz jednog zapisa izvora dok kontinuirana maska prikazuje više zapisa iz izvora (najčešće sve zapise iz izvora).

Da li je maska jednostavna ili kontinuirana određuje se u prozoru *Properties* u grupi *All* u polju *Default View*. Ako je maska jednostavna odabire se opcija *Single Form*, ako je maska kontinuirana odabire se *Continouos Form*.

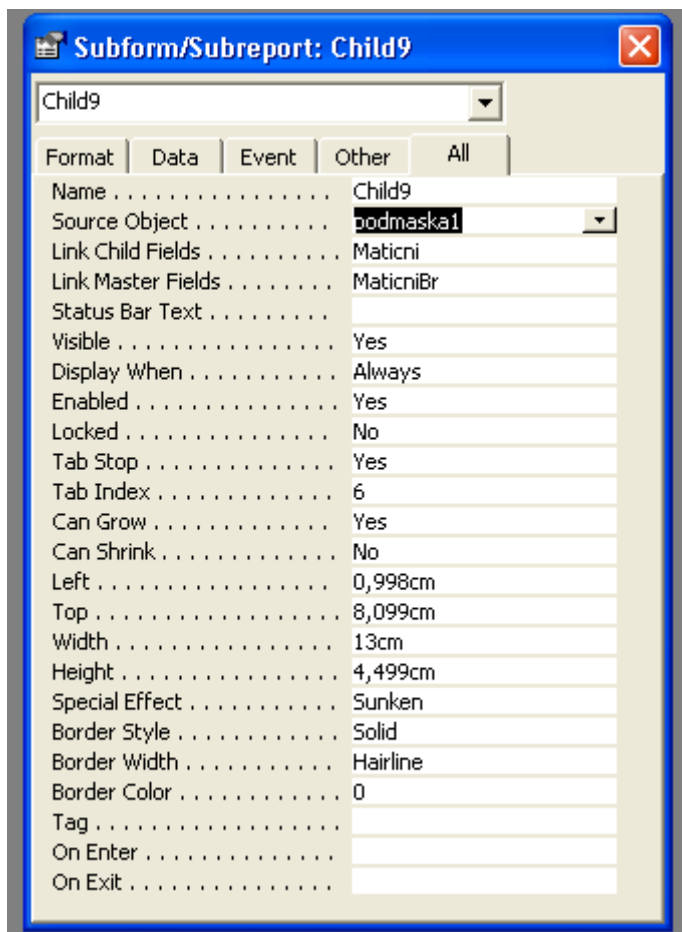
U jednu masku može se staviti više podmaski. Ona maska u koju se stavljaju druge maske naziva se **glavna maska (Master)**, a one koje se stavljaju u glavnu masku nazivaju se **podmaske (Child)**.

Postupak umetanja podmaske u glavnu masku

Podmaska se radi normalno kao i glavna maska, razlika je u tome da se nakon izrade i spremanja podmaska stavlja u glavnu masku. Zbog toga u glavnoj masci treba rezervirati mjesto/prostor u kojem će se prikazivati sadržaj podmaske. Da bi se to napravilo treba otvoriti

glavnu masku i u *Design view*-u pomoću ikone  s *Toolboxa* na radnoj površini nacrtati prostor u koji će se umetnuti podmaska.

Nakon toga se taj prostor selektira te se pomoću prozora *Properties* odabere podmaska koja se umeće.

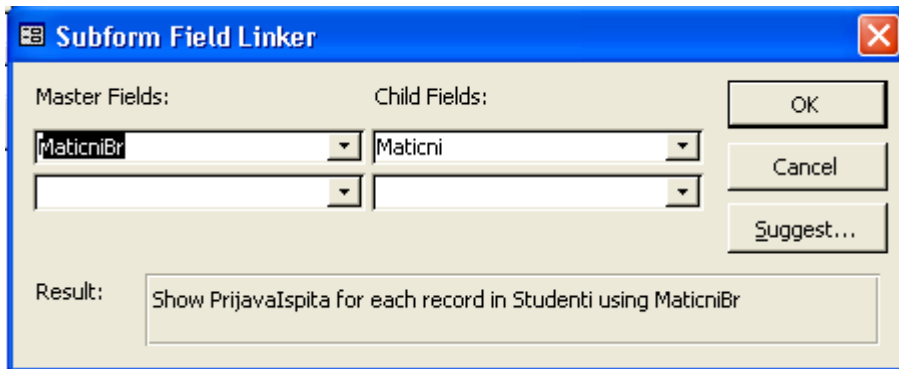


Da bi se definirala podmaska koja će se umetnuti u glavnu masku koristi se polje *Source Object*: tu pomoću podajućeg izbornika se odabire podmaska koja se umeće u odabrano područje.

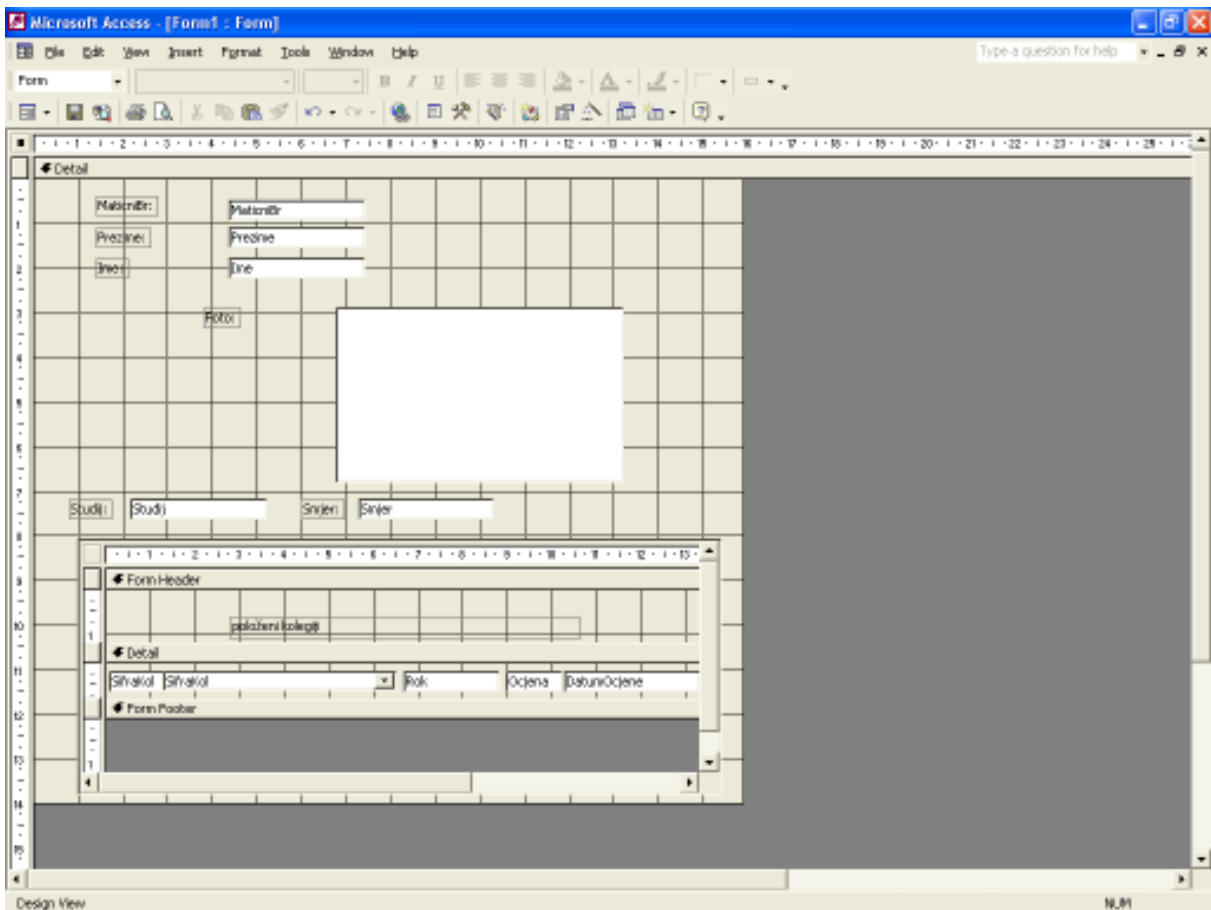
Zadnji korak kod umetanja podmaske u glavnu masku je povezivanje izvora glavne maske i podmaske. Povezivanje se radi pomoću polja *Link Child Fields* ili *Link Master Fields*.

Time se otvara prozor *Subform Field Linker* koji u kojem se definiraju povezna polja izvora maske i podmaske.

Access najčešće sam ponudi koja bi polja mogla biti povezna. Ako pak ne ponudi onda se s lijeve strane odabiru povezna polja iz glavne maske, a s desne strane iz podmaske.



Pregled maske (s umetnutom podmaskom) u *Design View-u*



Pregled maske (s umetnutom podmaskom) u *Form view-u*

Microsoft Access - [Form1 : Form]

File Edit View Insert Format Records Tools Window Help


Tahoma

Matični št.: 11111

Prezime: Jovanović

Ime: Pavošić

Foto:



Studi: [] Snježen: P1TUP

položeni kolegiji

▶	1111	Automatizacija uneslog poslovanja	21.06.2005.	2	28.06.2005.
	2222	Oblikovanje teksta i slike	23.06.2005.	2	24.06.2005.
	3333	Matematika 1	24.06.2005.	4	24.06.2005.
	1111	Automatizacija uneslog poslovanja	05.07.2005.	5	06.07.2005.
*				0	

Record: 1 of 4

Record: 2 of 10

Form View

N.91